

Τα τρία τρωτά της Debt Free Greece

Abstract 20 λέξεων: Επίδοξοι εθνικοί ευεργέτες μαζεύουν χρήματα ώστε να εξαγοραστεί το δημόσιο χρέος. Η πρόθεση λαμπρή. Όμως η μέθοδος είναι καταδικασμένη.

Όταν ο Δρ Φάουστ έπεσε πάνω στον Μεφιστοφελή, σκέφτηκε ότι είχε έρθει το τέλος – η στιγμή παράδοσής της ψυχής του σύμφωνα με το «χρεολύσιο» που είχε προσυπογράψει χρόνια πριν. «Είμαι στην Κόλαση;» αναρωτήθηκε. Τότε ο Μεφιστοφελής του απάντησε ότι δεν χρειάζεται να «πάει» στην Κόλαση καθώς η Κόλαση είναι όπου βρίσκεται εκείνος. Κάπως έτσι είναι και με το χρέος. Όταν είσαι βουτηγμένος σε αυτό, σε ακολουθεί όπου κι αν είσαι, όπου κι αν πας.

Τα τελευταία δύο χρόνια το κοινό μας χρέος, το ελληνικό δημόσιο χρέος για να είμαι επακριβής, βρίσκεται παντού. Στο μυαλό μας, στις κουβέντες μας, στην ψυχή μας την ίδια την οποία βαραίνει συνεχώς καθώς απειλεί το παρόν και το μέλλον της χώρας αυτής. Ακόμα κι όταν ταξιδεύουμε εκτός Ελλάδας, το «εθνικό χρέος» μας ακολουθεί ως μια αόρατη απειλή στα πέρατα της γης. Συναντούμε ξένους και συμπατριώτες στην Κέννα ή στην Αλάσκα και καταλήγουμε να μιλάμε για την κρίση χρέους της μικρής μας πατρίδας.

Όταν λοιπόν διαβάζουμε για την μη κυβερνητική οργάνωση που ξεκίνησε μια παρέα υπό τον Πέτρο Νομικό με τίτλο Debt Free Greece, δεν μπορούμε παρά να νιώσουμε μια αίσθηση ελπίδας. Η ιδέα της DFG είναι απλή: Το δημόσιο χρέος της χώρας έχει απαξιωθεί. Τα ομόλογα αγοράζονται και πουλιούνται σε εξευτελιστικές τιμές (καθώς οι δανειστές μας δεν πολυ-πιστεύουν ότι θα πάρουν τα χρήματά τους πίσω κι έτσι ξεπουλάνε τα ελληνικά ομόλογα όσο-όσο). Αν όλοι μαζί, φιλέλληνες, έλληνες, πατριώτες και επιχειρήσεις (που θέλουν να προβληθούν μέσα από «καλές πράξεις») συμβληθούμε ώστε να συγκεντρώσουμε ένα σοβαρό ποσό, μπορούμε να αγοράσουμε στις χρηματαγορές ένα πολύ μεγάλο αριθμό των ομολόγων που κυκλοφορούν σε εξευτελιστικές τιμές. Κι όταν τα συγκεντρώσουμε στο portfolio της DFG τότε απλά τα... σκίζουμε (καταργώντας έτσι το ελληνικό δημόσιο χρέος).

Η ιδέα ακούγεται εξαιρετική. Φέρνει κατά νου τις παλιές καλές εποχές των εθνικών ευεργετών. Μοιάζει με κάτι που θα έκανε ένας σύγχρονος Ζάππας ή Αβέρωφ. Δεν διαφωνώ. Πιστεύω όμως ότι το εγχείρημα είναι καταδικασμένο στην αποτυχία, ακόμα κι αν ευαισθητοποιηθούν εκατομμύρια έλληνες και φιλέλληνες. Τρεις είναι οι λόγοι:

Πρώτον, τα δύο χρόνια που πέρασαν η μεγαλύτερη «επιτυχία» των Μνημονίων ήταν ότι μετέτρεψαν τα χρέη του ελληνικού δημοσίου από χρέη σε ιδιώτες σε χρέη προς την τρόικα. Με το Μνημόνιο 2 και μετά το PSI, η πλειοψηφία των χρημάτων που χρωστά το δημόσιο τα χρωστά στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, σε άλλες χώρες της ΕΕ και στο ΔΝΤ. Αυτά τα χρέη δεν έχουν πλέον την μορφή ομολόγων τα οποία μπορείς να αγοράσεις σε εξευτελιστικές τιμές και να τα σκίσεις. Άρα, η

υπόσχεση που δίνει η DFG στην ιστοσελίδα της ότι για κάθε ένα ευρώ που δωρίζουμε διαγράφονται 8 ευρώ χρέους δεν στέκει.

Δεύτερον, έστω ότι δεν ίσχυε το παραπάνω κι ότι μαζεύαμε τα 45 δις ευρώ που θα χρειαζόταν (σύμφωνα με τους υπολογισμούς της DFG) ώστε να διαγραφεί το δυσθεώρατο ελληνικό δημόσιο χρέος (κάτι που, μην ξεχνάμε, θα σήμαινε δωρεές 4500 ευρώ για κάθε άνδρα, γυναίκα και παιδί στην Ελλάδα - ακόμα κι αν το χρέος εξαγοραζόταν στο 20% της αξίας του). Με το που θα προσπαθούσε να αγοράσει η DFG τα ομόλογα αυτά (για να τα σκίσει) αμέσως οι τιμές των ομολόγων θα ανέβαιναν τόσο που τα 45 δις δεν θα έφταναν για να διαγράψουν παρά μόνο ένα μικρό ποσοστό του χρέους. (Η DFG ισχυρίζεται ότι αυτό το πρόβλημα δεν θα προκύψει αν αγοράσει όλα τα ομόλογα μαζί, αφού συγκεντρώσει το ποσό αυτό. Δεν πείθομαι. Μια «συγκομιδή» τόσων δισεκατομμυρίων δεν κρατιέται μυστική για πολύ. Με το που θα το πάρουν χαμπάρι οι αγορές, οι τιμές των ομολόγων θα πολλαπλασιαστούν ακυρώνοντας τα σχέδια της DFG.)

Τρίτον, η όλη ιδέα βασίζεται σε μια πλάνη: ότι η κρίση στην Ελλάδα είναι κρίση χρέους. Δεν είναι! Το χρέος είναι το σύμπτωμα, όχι η αιτία. Όταν ακούω να μιλούν για κρίση χρέους θυμώνω επειδή αυτές οι αναφορές σηματοδοτούν το γεγονός ότι ακόμα δεν έχουμε συλλάβει τι έχει γίνει. Είναι σαν να ακούς γιατρό να βγάζει διάγνωση για καρκινοπαθή ότι πάσχει από κρίση πόνου. Το ότι πονάει αφάνταστα ο ασθενής, και ο πόνος του (όπως το χρέος μας) είναι μια αναμφισβήτητη πραγματικότητα, δεν σημαίνει ότι ο γιατρός δεν είναι τσαρλατάνος.

Γενικότερα, είναι βασικό λάθος να σκεπτόμαστε για το δημόσιο χρέος όπως σκεπτόμαστε για το χρέος ενός φίλου μας που έχει βουλιάξει στα δάνεια. Το κράτος μας δεν έχει ανάγκη να αποπληρώσει το υπάρχον χρέος. Αυτό που έχει τραγική και άμεση ανάγκη είναι να αρχίσει η ελληνική οικονομία να παράγει ώστε από το νέο εισόδημα να μπορεί να εξυπηρετεί τα συσσωρευμένα χρέη. Συνεπώς, οι εφοπλιστές κι όσοι άλλοι θέλουν, προς τιμήν τους, να αναδειχθούν στους νέους εθνικούς ευεργέτες, το καλύτερο που έχουν να κάνουν είναι... επενδύσεις σε αυτή την ρημάδα την χώρα. Ας χρησιμοποιήσουν τα κονδύλια που μαζεύει η DFG για αυτόν τον σκοπό.